

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

Изх. № 01-00-9/ 07 -02- 2018

На Ваш № КВПЧ-853-14-12/11.01.2018 г.

ДО
Г- Н КРАСИМИР ВЕЛЧЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И
ПРАВАТА НА ЧОВЕКА
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс № 854-01-1 внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 18.01.2018 г.

Във връзка със Законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс (НК), № 854-01-1, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 18.01.2018 г., Министерството на правосъдието изразява следното становище:

С представения от вносителите законопроект № 854-01-1, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 18.01.2018 г се предлага изменение на разпоредбата на чл. 161 от НК, с цел промяна характера на умишлено причинена средна телесна повреда на близък роднина или съпруг по чл. 129 от НК от частен характер в престъпление от общ характер, както и създаване на квалифициран състав „повторност“, когато се пречи или осуетява изпълнението на съдебното решение или заповед за защита от домашното насилие по чл. 296 от НК.

В предварителната оценка за въздействие на законопроекта за изменение и допълнение на НК е посочено, че последният цели по-добра защита на пострадали от посегателства от най-близкия семеен кръг, тъй като в тези случаи пострадалите са затруднени при събиране и представяне на доказателства, с оглед наличието на страх и зависимости от най-близките им хора. От друга страна със законопроекта се цели подобряване на ефективността на разследването и разкриването на деянията, което обосновава промяна на характера на тези престъпления от престъпления от частен в престъпления от общ характер.

Министерството на правосъдието счита, че основанията за законодателна инициатива посочени в предварителната оценка на въздействие са бланкетни и не почиват на анализ на нормативната уредба в сферата на домашното насилие.

Министерството на правосъдието в изпълнение на Националната програма за превенция и защита от домашното насилие за 2014 г., приета от Кабинета „Орешарски“, е осъществило проект „Подобряване на националната правна рамка в съответствие със стандартите на Съвета на Европа и укрепване на капацитета на компетентните институции, занимаващи се с домашно насилие и насилие, основано на полов признак“.

В рамките на проекта е извършена правна оценка на нормативната уредба в областта на домашното насилие и насилието, основано на полов признак, в светлината на международните и европейски стандарти, включително са посочени добри практики в някои европейски държави.

Направени са заключения и препоръки за изменение на българското законодателство с цел да бъде подобрена правната рамка и синхронизирана със законодателството на ЕС и стандартите на Съвета на Европа. **Отчетено е, че единственият правилен подход, водещ до постигане на пълна защита и подкрепа на жертви на домашно насилие и запълващ основната празнота, отчетена в националното ни законодателство, е не изменение на отделни закони, каквито са Наказателният кодекс и Законът за защита от домашно насилие, а синхронизиран пакет от законодателни изменения в множество закони, идентифицирани от експертите, което ще доведе до съгласуваност между всички институции в борбата с насилието на международно и междуинституционално ниво.**

Считаме, че промени в два параграфа на НК няма да въведат интегрирани политики за осигуряване на цялостен отговор на насилието и домашното насилие чрез поставяне на правата на жертвата в основата на ефективно сътрудничество на национално, регионално и местно ниво.

Експертите са отчетели, че е необходимо да бъдат криминализирани редица форми на физическо и психическо насилие в Наказателния кодекс, а не само предложената промяна на умишлено причинена средна телесна повреда от близък роднина или съпруг, от престъпление от частен в престъпление от общ характер, както пакет изменения в цялост Министерство на правосъдието е подготвило.

Ето защо считаме, че без пакет от изменения в цялост на всички закони, свързани с борбата с насилието и домашното насилие, няма да се постигне резултатът, посочен от вносителите на законопроекта в предварителната оценка за въздействие.

Предложената промяна противоречи и на комплексния подход, предприет от Министерски съвет с приетата Национална програма за превенция и защита от домашното насилие за 2017-2020 година, която предвижда Министерството на правосъдието въз основа на посочените по-горе оценка и анализ да изготви пакет от изменения в нормативните актове, регламентиращ защита на правата на жертвите на домашно насилие, които изменения в множество закони да са синхронизирани.

На следващо място считаме обаче, че мерките, които се предвиждат в наказателноправната област за превенция и подобряване на правната защита на пострадали от домашно насилие, ще окажат въздействие по отношение на административните и финансовите разходи на институциите, които са компетентни пряко да ги прилагат, в посока на тяхното увеличаване, в това число и бюджета на съдебната власт. Необходимите финансови средства ще могат да бъдат по-конкретно определени едва след изготвяне на предварителна оценка на въздействието, която по конкретен и измерим начин да посочи значимите потенциални икономически, социални и други въздействия в резултата на предприетите действия.

Ето защо не може да бъде споделено изразеното от вносителите в представената със законопроекта предварителна оценка на въздействието становище, че приемането на предложения от тях законопроект не е свързано с допълнителни финансови средства.

Промяната в реда и начина на осъществяване на наказателната отговорност при средните телесни повреди по чл. 129 от НК неминуемо е свързана с повишаване на изразходваните финансови средства и ресурс от страна на органите на досъдебното производство и съда, което пряко ще окаже въздействие и върху държавния бюджет.

Следва да се посочи също така, че никъде в мотивите на вносителите, с които се аргументира приемането на законопроекта, не се посочват разпоредбите на чл. 48 и чл. 49 от Наказателно-процесуалния кодекс, с които законодателят е предвидил възможност за встъпване на прокурора в производството по дела за престъпления, които се преследват по тѣжба на пострадалия, както и възможността прокурорът служебно да образува наказателно производство в изключителни случаи, когато пострадалият поради безпомощно състояние или зависимост от извършителя на престъплението не може да защити своите права и законни интереси.

По отношение на създаване на квалифициран състав в чл. 296 от НК, в случаите на „повторност“ при осуетяване на изпълнението на съдебното решение или заповед за защита от домашното насилие, считаме, че същото е неоправдано. Квалифицираните състави следва да се създават не с оглед на целения дисциплиниращ ефект, а с оглед на степента на обществената опасност на деянието и на неговото въздействие върху обществените отношения като цяло. Решението на законодателя в кои особени случаи да установи квалифициращите обстоятелства на рецидива „повторност“ или „опасен рецидив“ следва да се основават не само на субекта, но и на степента на обществена опасност на деянието.

Предвид изложеното, Министерство на правосъдието не подкрепя представения от вносителите законопроект.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО:

ЦЕЦКА ПАЧЕВА

